

quiescet, cum eo bono fruatur, in quo cætera omnia bona tamquam in fonte et oceano bonorum omnium continentur: ibi sapientia Salamonis ignorantia quadam, et species Absalonis turpitudine quadam, et robor Sampsonis debilitas quadam apparebit. Ibi sancti homines *Lætabuntur, sicut qui lætantur in messe, sicut exultant victores capta præda*: et cum oculis dirigent in futurum, et aperte videbunt jam deinceps absque ullo fine omnia prospera et secunda se habituros, vitam sine morte, securitatem sine timore, saturitatem sine fastidio, pacem sine bello, ver perpetuum, serenitatem sempiternam, claritatem indeficientem, omnia bona sine ulla malis, o quam vehementer gaudebunt bonorum consiliis acquiescere? O quam suave tunc erit jejuniis et orationibus operam dedisse, miseris ac fallacibus delectationibus caruisse. O quam sapide tunc afflictiones videbuntur, quæ nunc tam insipide esse videntur. O quam dulcis et speciosus labor penitentiæ tunc apparebit, quem nunc ut asperum et amarum horremus: et longissima ætas Mathusalem brevissimum somnum fuisse videbitur: ibi videbimus quam inanes pompæ, quam pauperes divitiæ, quam obscuri honores, quam frivola voluptates, quam ridicula et puerilis gloria illa fuerit, quam hic tanti faciunt homines, ut pro ea vitæ discrimen millies adire non dubitent: ibi omnes intelligent, quod nunc intelligere non possunt, vel non volunt, quod Scripturæ divinæ toties clament: *Omnis caro fenum, et omnis gloria ejus tanquam flos feni.*

Quæ cum ita sint, audite, cur tanto labore quærimus paleas Ægypti, quibus terræ promissionis, quæ fuit lacte et melle, pene gratis offertur? Cur tanta aviditate bibimus aquas turbidas, quibus fontes vini et suavissimi ostenduntur? Cur frustra et fragmenta panis a Diabolo mendicamus, quibus regnum amplissimum a Deo proponitur, in quo est omne bonum? *Sardi audite*, ait Dominus per Isaiam, *et cæci intuemini ad videndum: quis cæcus; nisi servus meus? quis surdus, nisi ad quem nuntios meos misi? quis cæcus et*

surdus, nisi qui vitam istam miseram et brevem, quæ semper patitur foris pugnas, intus timores, tantum diligit, ut pro ea conservanda nihil non faciat: et vitam illam veram, vitam beatam, vitam eternam contemnit ac despicit? Si tantum invident homines regibus illis, qui multos annos, hoc est, triginta vel quadraginta regnaverunt; et beatos prædicant illos pontifices, qui annos quindecim aut viginti in apostolico throno sedere poterunt, nonne cæcus et surdus est, qui regnum illud, qui sedem illam non quærit, non ambit, non affectat, cum possit, in qua mille annos et ultra, sine ullo fine felicissime regnabit?

Et hæc de Psalmo, auditores, nonagesimo: qui quia, ut intellexistis, et summam dicam, continet quanta et quam singulariter ac singulari providentia Deus homines custodit, videlicet justos, quam sollicitè, quam benigne, quam amanter, quanta cura ac vigilantia eos de periculis eripere, et salvos atque incolumes conservare solet: Ecclesia Catholica, mater nostra sapientissima, non ignorans magnam esse artem ad nova munera impetranda gratam præcedentium memoriam, memorem se ostendere volens veterum beneficiorum, diebus singulis ad vesperam, cum laude atque actione gratiarum canit, quanta sibi ac filiis suis Deus ea die de cælo adjumenta præstiterit: ita novo et efficacissimo genere orationis facite petens; ut etiam nocte ac die sequente pari cura et providentia sibi adsit, seque in omnibus protegat ac defendat. Continet præterea Psalmus noster ea verba, quibus hostis humani generis liberatorem nostrum Christum aliquando tentavit, Ex quo illud consequitur ut cum a nobis Psalmus ille recitatur, tam nobis, quam hostibus singularis illius certaminis memoria refricetur: ac Dæmones quidem Christi victoriae et suæ confusionis memoriam non ferentes fugiant, nos vero triumphum hodiernum Imperatoris nostri cum cantu et lætitia recensentes, ad fortius atque alacrius pugnandum accendamus.

FINIS CONCIONUM.

IN ANNIVERSARIO

B. ALOISII GONZAGÆ

E SOCIETATE JESU

IN ANNIVERSARIO

B. ALOISII GONZAGÆ

E SOCIETATE JESU

Dicturus aliquid ad communem consolationem et ædificationem in hoc anniversario B. fratris nostri Aloisii, argumentum desumpsi ex initio Epistolæ, quam hoc tempore legimus in sacrificio Missæ. Ejus epistolæ hoc est initium: *Humiliamini sub potenti manu Dei ut vos exaltet in tempore visitationis.* I Petri v. Quæ verba ita proprie et accommodate conveniunt B. Aloisio, ut non casu, sed divina providentia in hunc diem incidisse videantur. Exponam igitur primum solita brevitate sententiam hujus loci: deinde ad vitam et virtutem B. Aloisii quam apte accommodetur, ostendam.

Humiliamini sub potenti manu Dei, etc. Apostolus Petrus monet nos omnes, futuram esse generalem quamdam visitationem, in qua visitator erit Christus; qui visitantur, erunt omnes homines; testes erunt conscientia hominum, quæ tunc patebunt; finis visitationis non erit reformare, corrigere decreta, et ordinationes conficere, sed erit exaltare humilia ad supremam gloriam, et humiliare superbos ad ultimam ignominiam. Ideo hortatur filios suos, et dicit *Humiliamini, etc.* Sed singula verba consideremus.

Primo dicit: *Humiliamini*; quia in hoc verbo continentur brevissima omnia, quæ necessaria sunt ad salutem; sunt enim quinque species humilitatis accipiendi largo modo nomen speciei: et de omnibus intelligitur illud, *Humiliamini*. Prima species humilitatis est humilitas intellectus, quæ proprie in fide conspicitur. Non enim difficile est humiliare genua, et reliqua membra, quæ ad nutum obediunt voluntatis: sed humiliare

intellectum ad credenda, quæ non intelligit, altissima humilitas est. Sed magis adhuc alta est humilitas, cum humiliatur ad credenda, quæ videntur repugnare sensibus: ut cum jubetur credere in Eucharistia esse quod non videtur, et non esse quod videtur. De hac humilitate scribit Apostolus II Cor. x: *Arma militiæ nostræ non carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructionem munitionum, consilia destruentes, et omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei, et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi.* Sensus est, quod prædicatione Apostolica miraculis divinis confirmata deprimit altitudinem superbiæ mentis humane, quæ extollit se adversus scientiam Dei, id est, adversus notitiam revelatam a Deo; et adeo deprimit hanc superbiæ, ut intellectum redigat in captivitatem ad obsequium Christi. Proinde fides est humilitas intellectus, qui acquiescit veritati revelate, quam non capit, nec videt; quia sinit se teneri, quasi captivum vinculis auctoritatis divinæ sibi prædicatæ.

Altera species humilitatis est ex parte voluntatis, diffidentia de viribus propriis, et confidentia, sive spes in Deo. Magna enim humilitas est, cum homo quantumvis doctus et potens et virtutibus præditus, non confidit in suis viribus, sed totus pendet ab auxilio Dei: et sperat quidem victoriam de omnibus tentationibus, et coronam gloriæ sempiternæ; sed non de se præsumit, sed de adjutorio Altissimi.

Tertia species est obedientia, quæ similiter est ex parte voluntatis create ad faciendam omnia, quæ jubet voluntatis increata.

Humiliavit (inquit Apostolus Philip. II.) *semetipsum factus obediens usque ad mortem.* Ista autem obedientia non potest esse vere humilis et perfecta, nisi cum charitate conjuncta. *Qui diligit me, sermonem meum servabit; et infra: Qui non diligit me, sermones meos non servat.* Job. XIV.

Quarta species est patientia, quæ est in voluntate præcipua: sed respicit offensiones et damna, quæ inferuntur corpori, vel honori, vel opibus, sive nostris, sive nostrorum: et hæc virtus *Opus perfectum habet*, ut dicit sanctus Jacobus, cap. I., quia plus est tolerare injurias tranquillo animo, et per hoc subijci, et humiliari inimicis, quam subijci per obedientiam Deo, et ejus vicariis. Ideo Apostolus cum dixisset: *Humiliavit semetipsum factus obediens*; addidit, *usque ad mortem, mortem autem crucis*: id est, factus est obediens usque ad patientiam gravissimæ pœnæ. Et ad Hebr. cap. V. *Didicit ex his, quæ passus est, obedientiam*; id est, ex patientia crucifixionis et mortis didicit per experimentum, quæ sit obedientia perfectissima.

Ultima denique est ipsa virtus humilitatis proprie dicta, quæ est virtus, qua homo ex vera notitia sui despicit se, et contentus est recumbere in novissimo loco. Itaque humilitas est vera cognitio sui, qua homo cognoscit, se nihil esse ex se, et quicquid habet, esse donum Dei, qui ita donavit, ut possit etiam auferre; et denique cognoscit, majora esse dona interna gratiæ et virtutum, quam externa honorum, et divitiarum. Ex hac notitia homo despicit se, quia videt se nihil esse, et nulli se anteponeit, sed omnibus postponit, quia non scit, an ille, qui videtur inferior coram hominibus honore, divitiis, scientia, et similibus, sit forte major coram Deo gratia et charitate. Vel si forte sciat, hodie aliquem esse in peccato mortali; non tamen scit, an sit cras futurus sanctus; neque scit, an sit prædestinatus ad maximam gratiam, et gloriam. Ideo non audet ulli se anteponeere, sed libentissime recumbit in novissimo loco, ut in loco, qui sibi justissime conveniat; neque ligat unquam de præcedentia etiam cum inferioribus. Hoc autem, quod dixi de recubitu in novissimo loco, intelligendum est semper, in præparatione animi; se autem ipsa, quando id expedit ad gloriam Dei. Alioqui enim debet unusquisque sedere in loco, qui gradui, vel officio suo est assignatus. Hinc Dominus dixit: *Discite a me, quia mitis sum, et humilis corde;*

quia in corde debet semper homo se subserere aliorum omnium pedibus: sed externa actione debet sedere in loco suo, sed cum mansuetudine, ut promptus sit non resistere malo, sed vincere in bono malo. Ergo illud *Humilitatini* continet fidem, spem, dilectionem, obedientiam, patientiam, et humilitatem: quæ sunt virtutes necessariae et sufficientes ad exaltandum hominem in die visitationis.

Sequitur: *Sub potenti manu Dei*; quæ verba continent rationem, cur homo tuto possit, et debeat humiliari. Nam si nos hortaretur Apostolus, ut humiliaremur intellectum ad credenda, quæ dicunt Philosophi, vel voluntatem ad confidendum in hominibus etc., non sine causa dubitarem, an esset illi fides habenda. Sed cum dicat: *Sub potenti manu Dei*, nulla ratio dubitandi remanet. Sanctissime enim possumus intellectum humiliare ad credenda quæ Deus proponit, qui potest facere majora, quam nos intelligimus: sanctissime etiam possumus in illo confidere, illi denique penitus subijci, qui potentissimus, et optimus est, et nullus ei resistere potest. Sed præterea significant hæc verba, necessarium esse omnino humiliari Deo, quoniam potest etiam invitos cogere ad obedientiam: et nisi quis sponte ad tempus subijci velit, sive credendo, sive obediendo, sive tolerando, sive recumbendo in novissimo loco; potentissima manus ejus, non ad tempus, sed in æternum, invitos coget humiliari. Qui enim nolunt hoc tempore, quales sunt heretici, humiliari credendo; post mortem credent, et contremiscent, ut demones faciunt: et qui nolunt humiliari de viribus suis diffidendo, et spem suam in Deo collocando, post mortem intelligent, vavam fuisse præsumptionem suam, et inutiliter de viribus suis diffident. Qui etiam noluerunt obedire Deo ex charitate, cogentur obedire ex justa Dei vindicta: neque enim poterunt amplius furari, mechari, occidere, deliciarum etc. Et qui pœnas pro justitia tolerare noluerunt in terris, pœnas gravissimas pro iniquitatibus suis tolerare cogentur in gehenna. Denique qui noluerunt humiliari sub pedibus sanctorum ex virtute Christiana, humiliabuntur sub pedibus dæmonum ex vindicta divina. Hinc patet, quanta sit cœcitas hominum, qui renuntiant humiliari ad breve tempus cum spe firmissima præmii sempiterni; cum certo scire possint humiliandos se esse in æternum in supplicii gehennæ.

Sequitur: *Ut vos exaltet in tempore visitationis.* Hoc est præmium humiliantium se coram Deo: et quemadmodum per illud verbum *Humilitatini* ostendimus significari omnes virtutes necessariae ad salutem; ita per hoc verbum, *Ut vos exaltet*, ostendere possumus apte significari omnes partes gloriæ, et beatitudinis. Nam qui se humiliaverit credendo verbis Dei, exaltabitur ad visionem essentialis Dei, quæ est altissima Sapientia, ultra quam nihil est, quo intellectus ascendere possit. Ibi enim ad fontem Sapientiæ satiabitur ille appetitus, de quo scribit Philosophus: «Omnes homines naturaliter scire desiderant.» Qui se humiliaverit diffidendo de suis viribus, et in Deo spem suam collocando, exaltabitur ad summam potentiam, ut jam nec cadere, neque impelli, id est, nec peccare, nec tentatione pulsari possit. Qui se humiliaverit obediendo Deo, et vicariis ejus, exaltabitur ad imperium omnium creaturarum inferiorum, ut omnes ei subijciantur. Qui se humiliaverit patiendo pœnas, et mortem pro gloria Dei, exaltabitur ad immortalitatem, et impassibilitatem, ut nihil ei nocere possit. Denique qui se humiliaverit recumbendo in novissimo loco, exaltabitur super omnes celos usque ad participationem throni divini juxta illud Apoc. III.: *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut ego vici, et sedi cum Patre meo in throno ejus.*

Venio nunc ad B. Aloisium, in cujus vita perfecte invenio omnia humilitatis genera: ut inde sperare possimus, pervenisse eum ad exaltationem illam multiplicem, quam paulo ante descripsimus. Sed antequam ad ista communia veniamus, tria privilegia in B. Aloisio invenio, ad quæ aspirare non possumus.

Primum fuit, quod vocatus sit a Deo ante primam horam: cæteri enim, juxta parabolum vineæ vocantur hora prima, vel tertia, vel sexta, vel nona, vel undecima; id est, in pueritia, vel adolescentia, vel juventute, vel maturitate, vel senectute; sed B. Aloisius vocatus est in ipsa pene infantia; siquidem anno septimo, qui est terminus infantie vocatus est ad notitiam Dei, ad contemptum mundi, ad vitam perfectam. Ipse enim mihi dicere solebat, illum fuisse annum conversionis suæ: nam ante illum nescio quid cogitare cœperat de gloria militari: sed illo anno, ex mirabili respectu Dei cepit abjicere desideria omnia secularia, et ad perfectionem vitæ christianæ se accingere, Ne-

que fuit illa inanis et puerilis cogitatio, sed omnino seria et matura; ut perspicuum est ex eo, quod in ea perseveravit, et crevit usque ad mortem.

Alterum privilegium fuit, quod ita fuit præventus gratia castitatis, ut immunitas fuerit ab omni inquinamento carnis, et spiritus; id est, non solum opere, sed cogitatione. Et quamvis multi sint in Ecclesia Dei virgines, multi saltem casti ad longum tempus; tamen immunes a stimulis carnis nullos novi, præter hunc B. Juvenem: fortasse non desunt alii, sed mihi noti non sunt. Est vero hoc insigne privilegium, et longe majus, quam sit donum resistendi tentationibus. Quod vel inde manifestum est, quod Christus Dominus cum tentari voluerit a dæmone, non tamen voluit de hac re tentari; multo minus internas suggestiones libidinis pati: neque permisit, ut Matri suæ sanctissimæ turpes cogitationes, et stimuli carnales ingererentur. At qui carent stimulis, carent corona victoriæ. Verum est; sed si aliunde gratia, et charitas augetur, feliciter illa jactura compensatur. Quemadmodum qui nunquam peccarunt, ut Christus et B. Virgo, caruerunt sine dubio dono et merito penitentia; sed felix est jactura hujus doni et meriti, quæ dono innocentia, et majoris gratiæ compensatur.

Tertium privilegium fuit carentia distractionum et evagationum mentis in oratione. Quantum hoc sit donum, norunt omnes, qui orationi vacant: nihil enim molestius, sed nihil frequentius patimur. S. Augustinus in Ps. LXXXV. dicit, «Deum ideò vocari mitem, quia tolerat tot evagationes mentis dum oramus.» Et ipse David cum ait II Reg. VII. *Invenit cor suum servus tuus, ut oraret te*, satis aperte significat, difficile esse invenire cor stabile ad orandum, cum nihil eo fugacius sit. Sed quod majus mihi videbatur, est, quod cum aliquando ab eo quærem, quomodo posset ita se componere, ad orandum, ut per integram horam non averteret mentem ad alia; respondebat, mirari se, quomodo posset aliquis adstant coram Deo ad alta cogitanda averti. Itaque ille sicut figebat genua in terra, cum orare volebat; ita figebat cor in Deo: et adeo immobiliter presentem Deum cogitabat, et cogitando intuebatur, ut toto eo tempore non senserit, quid in cubiculo fieret, si quis introiret, vel egrederetur. Mittuntur enim frequentissime a superioribus visitatores, ut cognoscant, an aliquis

tempore orationis desit sancto operi. Sed ille nunquam advertit, se visitatum fuisse. Sed his omissis, quæ inimitabilia sunt, veniamus ad illas virtutes, quas sub nomine humilitatis contineri diximus; ut discamus exemplo perfectissimi Juvenis nos imperfecti senes, quæ sit via ad vitam: neque enim turpe nobis videri debet a juniore discere, *Qui super senes intellexit.*

Prima igitur est fides, quam humilitatem intellectus esse diximus. In hac virtute quantus fuerit B. Aloisius, ex duplici exemplo discemus. Solebat ipse tam diligenter se ad summionem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti præparare, ut totam hebdomadam insumeret ad communionem die dominico percipiendam: singulis diebus certa pietatis exercitia perficiebat, quibus animam suam, quasi thalamum sponsi, vel purgaret, vel ornaret. Hac tanta præparatio argumentum certissimum est maximæ et ferventissimæ fidei, quam de vera præsentia Domini in Sacramento habebat; quemadmodum negligentia præparationis modicæ fidei signum est: quod enim dicit Apostolus de iis, qui *Confitentur se nosse Deum, factis autem negant*; in hujus Sacramenti digna susceptione præcipue locum habet. Quomodo enim fieri potest, ut quis actuali fide certo credat Dominum majestatis in eo Sacramento vere esse præsentem, et tamen imparato animo accedat, et distracto, et frigido corde tantum mysterium tractet?

Alterum, in quo maxima fides B. Aloisii elucet, est contemptus rerum præsentium; illi enim soli vere contemnunt præsentia, qui serio ac perfecta fide credunt futura. Si diceretur alicubi latere ingentem thesaurum, et sane multi audientes non moverentur ad illum quærendum; aliqui autem pauci continuo accurrerent, et relictis omnibus, toti essent in eo quærendo; certe possumus dicere, priores non credidisse, quod audierunt de thesauro abscondito; posteriores vero credidisse. Sic igitur, qui non laborant, forte etiam non cogitant de via æterna adipiscenda, non videntur credere, aut certe non valde credere: non actualiter, et serio credere, esse post hanc vitam aliam vitam sine comparatione feliciorum. Sed qui dimittunt omnia, et, ut Apostolus dicit, *Ab omnibus se abinent*, et totis viribus laborant, ut Deo placeant, et ad bravium supernæ vacationis expediti currant; ii vere ostendunt, se credere quæ fides catholica docet de vita beata sanctorum, et de supplicii

impiorum æternis. Quam excellenter hoc B. Aloisius fecerit, patet ex eo, quod sponte dimisit temporalem principatum, et ea, quæ principatum consequuntur, opes, honores, delectationes, et vitam pauperem, et abjectam suscepit: ac ne forte, dimisso temporali principatu, ad ecclesiasticum principatum postea aspiraret: eum ordinem religiosum elegit, ex quo non patet aditus ad ecclesiasticas dignitates, nisi præcisa obedientia: quod rarissime contingit.

In secunda specie humilitatis, quæ est diffidentia de propriis viribus et confidentia in Deo, B. Aloisius maxime enituit. Nam cum polleret tam insigni dono castitatis, ut supra diximus; tamen non audebat ulli se periculo exponere: atque adeo rigidus erat in castigando corpore jejuniis, et poenitentis cæteris; ac si his remediis ad comprimendos carnis stimulos valde indigeret: et usque adeo diligens erat in fugiendo aspectu ac familiaritate mulierum, ut ne matris quidem faciem intueri auderet. Denique in ultima ægritudine rogatus a me, ut pro sua vita longiore Deum oraret, negavit, se id facturum, quia non sciret, si diutius viveret, an perseveraturus esset in bono proposito: ita parum de suis viribus confidebat.

In tertia specie, quæ est obedientia in charitate fundata, maxime B. Aloisii virtus apparuit. Nam primum mandatis Dei, et Ecclesiæ toto vitæ tempore ita exacte paruit, ut, iudicio confessoriorum qui ejus generales confessiones audierunt, quorum unus ego sum, numquam lethale crimen admiserit; ac per hoc nullum præceptum violaverit: peccata enim venialia non sunt proprie contra legem, sed præter legem. Deinde omnes gradus perfectæ obedientiæ in religione ita consecundit, ut pro eo tempore, quo cum illo versatus sum, nunquam viderim, illum ad imperia superiorum vel trioriorem factum, vel aliquid replicasse, excepta repulsa in poenitentiarum petitione; in his enim solis modeste aliquando replicabat, instantius flagitando mortificationes. Humiliavit ergo semetipsum ad imitationem Domini sui factus obediens usque ad gravissimas mortificationes; quas non solum nunquam recusabat, sed magno semper desiderio expetebat.

Quid jam de patientia dicam, quæ est quarta species humilitatis? Primum magna parte vitæ suæ dolores capitis patiebatur; sed patientia tam perfecta, ut nunquam quereretur. Deinde tanto fervore serviebat pauperibus in hospitalibus maximo suo labore

et fagitatione, ut ipse etiam quodammodo miraretur, et mihi paulo ante ultimam suam ægritudinem, ex qua mortuus est, dixit, se omnino existimare brevi se moriturum. Dicebat enim, ideo sibi dari tam ingens desiderium patientiæ, et laborandi in auxilium pauperum; quoniam parum temporis sibi supererat ad servandum Deo in hac vita et ad participandum calicem passionis Christi. Denique in ipsa ægritudine, quæ longissima fuit, summum patientiæ exemplum præbuit, nam cum vix aliud in ejus corpuseculo remansisset præter ossa et pellem, et ex diuturna cubatione plagæ in ejus lateribus natæ fuissent; tamen interrogatus, quomodo valeret, respondebat hilari vultu, se bene valere.

Restat humilitas, quæ omnino in eo insignis fuit: ita enim recumbabat in ultimo loco, ut etiam coadjutoribus temporalibus cederet: et qui vix famuli ejus in seculo esse potuissent, eis locum digniorem concederet iter ambulandum per urbem. Vidi ego illum aliquando ad sinistram coadjutorum temporalium in plateis; et sicut ejus humilitatem admiratus sum, ita seorsim postea coadjutores officii admonni. Atque hoc quidem unum est exemplum de multis; nam tota ejus vita humilitas fuit. Oplabai nesciri statum suum priorem; cupiebat vilissimas vestes sibi dari; ambiebat officia infima, atque in primis illa, quæ alii refugiebant; quale est officium erudiendi pueros in ultima schola, et similia, et hæc quidem sine ulla affectatione; ut vere appareat eum cupivisse despicere, non humilem prædicari.

Ad hæc omnia accedebat ingens desiderium vitæ beatæ ex puro amore Dei. Hinc enim rogatus a me, ut supra dixi, ut oraret pro longiore vita sua, quia eam ego censebam utilissimam tantæ juvenum multitudini, quantum in collegio habebamus, respondit: « Pater, nullam majorem gratiam Deus huminibus præstare solet, quam ut eos vocet de hoc sæculo, quando in gratia ejus sunt. Ego igitur, qui ex infallibili dono ejus fiduciam habeo magnam salutis, si nunc moriar; quomodo possum rogare, ut detinear in hoc sæculo, ubi tot sunt pericula et tentationes? » Hinc etiam de vita futura sanctorum libentissime loquebatur, et cum a me audisset posse fieri, ut recta post mortem evolaret ad Deum videndum; tanta lætitia repletus est nocte sequente, ut cum magna noctis partem in cogitatione vitæ beatæ consumpsisset,

putaret brevissimam illam contemplationem fuisse, et miraretur valde, cum cognovisset totam fere noctem in ea fuisse consumptam. Hinc denique factum est ut mortem non horreret; sed ipsemet rogatus a me ut merneret, quando sibi videretur tempus commendationis animæ, placidissime admonuit: et ego statim commendationem animæ legi, ipso respondente ad singula, ac si non ejus, sed alterius animam commendarem. Quæ quid mirum, si anima tam pura, et quæ ab infantia Deo tanta animi devotione servierat, in exitu hilarescebat? mortem non timebat? dissolvi, et esse cum Christo desiderabat? Vere igitur credere possumus, eum, qui sic se humiliaverat sub potenti manu Dei, fuisse exaltatum in die visitationis ejus particulari, et rursus exaltatum coram toto mundo in die visitationis ejus generali.

Esse autem vere exaltatum ad visionem Dei, et admixtum esse spiritum ejus spiritibus Angelorum et sanctorum in celo, præter testimonium vitæ ejus, facile credere possumus ex testimonio divino tot miraculorum, quibus in omnibus terræ partibus corruscat. Nam post B. Patrem nostrum Ignatium, et Sanctum ejus collegam patrem Franciscum Xaverium, non habemus alium, quem Deus in Societate ita illustraverit, ut hunc beatum Juvenem: cum tamen plurimi fuerint in Societate viri perfectissimi, et Martyres etiam gloriosi. Sed complacuit sibi Deus in servo suo Aloisio; et sicut ex utero matris eum sibi consecravit; ita post mortem voluit miraculis exaltare; et nemo potest dicere Deo: Cur ita facis? Sed fortasse placuit Deo, hunc præ cæteris exaltare, ut multitudo juvenum, non solum qui in societate vivunt, sed etiam qui scholas ejus frequentant, animentur ad perfectionem, et intelligant, nullam esse immaturam ætatem Deo, et posse etiam juvenes ad omnem gradum perfectionis ascendere.

Reliquum est, ut Deo primum gratias agamus, quod nostris diebus tam insignem lucernam ardentem et lucentem accenderit. Deinde ut hoc tam præclarum lumen jugiter attendentes, ipsum sequamur in hoc itinere caliginoso. Denique ipsum etiam pie invocemus, nos præsertim, qui ejus reliquias possidemus, et qui comites ejus in hoc sæculo fuimus: ut ejus intercessionem, quo ipse præcessit, ipsi quoque perveniamus.